

Alena Nová: ŠPERK DOBY BRONZOVÉ V JIŽNÍCH ČECHÁCH: TYPOLOGICKO-CHRONOLOGICKÁ ANALÝZA, NÁLEZOVÁ PROSTŘEDÍ, SOCIÁLNÍ KONTEXT.
Archeologický ústav FF JU, České Budějovice 2020.

Téma šperku doby bronzové představuje velice širokou a badatelsky atraktivní problematiku, kterou lze uchopit z různých směrů. Vedle tradičního typologicko-chronologického rozboru, prezentovaného např. v řadě svazků edice Prähistorische Bronzefunde, lze řešit otázky technologie výroby šperků, způsobu jejich použití, jejich nálezových prostředí či v posledních letech moderní otázky sociálního či genderového významu jednotlivých druhů šperků. Přestože na dané téma vzniklo v nedávné době několik publikací i absolventských prací, především na Západočeské univerzitě v Plzni, stále zůstává řada otázek otevřených. Je proto pozitivní, že se tomuto tématu rozhodla věnovat Alena Nová, která získané výsledky předložila v podobě rukopisu své magisterské práce.

Prostorově se A. Nová zaměřila na jihočeský region, který představuje území poměrně bohaté na výskyt šperků z doby bronzové, které zde zároveň takto komplexně zpracovány nebyly. Současně se zde nabízela dobrá možnost srovnání se západními Čechami, kde byly v posledních letech tamní šperky analyzovány ve výše zmíněných absolventských pracích. Diplomátka se přitom rozhodla zkoumat téměř všechny výše nastíněné otázky, tj. provedla typologicko-chronologický rozbor jihočeských šperků, analyzovala nálezová prostředí šperků a provedla jejich vzájemné srovnání, u hrobových nálezů se pokusila dotknout otázky jejich sociálního a genderového významu a rovněž se pokusila zamyslet se nad otázkou reálného použití šperků. Pro posledně stanovený úkol vyzkoušela modelově traseologicky analyzovat několik šperků z vybraných jihočeských depotů a ty porovнала s již dříve S. Nožinovou obdobně zkoumanými šperky z hrobových kontextů. V této souvislosti je jen škoda, že autorka neměla více času na provedení většího, a tím pádem i statisticky významnějšího množství analýz.

Přes poměrně malou časovou rezervu prokázala podle mého názoru A. Nová schopnost zpracovat velké množství dat, která bylo potřeba získat z velkého množství lépe či hůře dostupné literatury. Oceňuji přitom nejen autorčinu péči, ale též kritický nadhled při klasifikaci a třídění artefaktů. V analytické části využila autorka několika formalizovaných metod, jako např. faktorové nebo shlukové analýzy. Dosažené výsledky shrnula v syntetické

šesté kapitole – mnohé výsledky jsou sice poněkud diskutabilní, způsobené menším počtem analyzovaných dat, přesto mohou nastínit možný směr dalšího bádání. Opět lze jen litovat, že autorka neměla víc času na provedení většího množství traseologických a případně i dalších analýz. Přesto považuji dané téma autorkou za dostatečně zpracované a vyhodnocené. Práce A. Nové se tak jistě stane východiskem pro další bádání o jihočeském šperku doby bronzové.

Z formálního hlediska jsem v práci našel jen nemnoho gramatických prohřešků – ostatně mnohé formální nedostatky jsme s autorkou konzultovali již v průběhu přípravy její práce a ty byly postupně odstraněny. Diskutabilní jsou však některé věty či pasáže, které by bylo dobré lépe naformulovat. Doplnit lze například: s. 19 „O hromadných nálezech pravěkých kovových artefaktů bylo již publikováno ...“; s. 37 „U určení této kategorie bylo vybráno pouze několik druhů šperků“ aj.

Na závěr mohu konstatovat, že Alena Nová pracovala samostatně a zároveň že svůj postup se mnou, stejně tak i s dalšími kolegy (V. Vondrovský, T. Šálková), pravidelně konzultovala. Podle mého názoru autorka prokázala schopnost pečlivé heuristické práce, kritického utřídění, exaktních analýz a vyhodnocení získaných dat, a splnila tak zadání magisterské práce. Práci tedy doporučuji k obhajobě a vzhledem k výše uvedeným dílčím námitkám ji navrhuji klasifikovat známkou **velmi dobře**.

V Českých Budějovicích dne 20. 8. 2020.

Doc. Mgr. Ondřej Chvojka, Ph.D.